

Euroopa järelevalveasutuste ühissuunised,

et tagada keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud
stressitestimise hindamismetoodika ühtsus, pikaajalised kaalutlused
ja ühised normid vastavalt direktiivi 2013/36/EL artikli 100 lõikele 4 ja
direktiivi 2009/138/EÜ artikli 304c lõikele 3

1. Suunised

Ühissuuniste staatus

1. See dokument sisaldab ühissuuniseid, mis antakse välja vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1093/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ), määruse (EL) nr 1094/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve)) ja määruse (EL) nr 1095/2010 (millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve)) (edaspidi koos „järelevalveasutuste määrused“) artiklile 16 ja 56. Euroopa järelevalveasutuste määruste artikli 16 lõike 3 alusel peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Ühissuunistes esitatakse Euroopa järelevalveasutuste seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk selle kohta, kuidas tuleks Euroopa Liidu õigust konkreetses valdkonnas kohaldada. Ühissuuniste adressaadiks olevad pädevad asutused peaksid ühissuuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalveprotsesse) ka siis, kui ühissuunised on ette nähtud eelkõige finantseerimisasutustele.

Aruandlusnõuded

3. Euroopa järelevalveasutuste määruste artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama asjaomasele Euroopa järelevalveasutusele kuupäevaks 31.05.2026 (kaks kuud pärast väljaandmist), kas nad järgivad või kavatsevad järgida kõnealuseid ühissuuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui nimetatud tähtajaks teatist ei saadeta, käsitab Euroopa järelevalveasutus selliseid pädevaid asutusi suuniseid mittejärgivana. Teated tuleb saata aadressil [compliance@eba.europa.eu, [LINK](#) (EIOPA) ja compliance@esma.europa.eu] viitega „JC/GL/2025/78“. Teadete vorm on kättesaadav Euroopa järelevalveasutuste veebilehtedel. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid.
4. Teated avaldatakse järelevalveasutuste veebilehtedel.

I jaotis. Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted

5. Nende ühissuuniste eesmärk on selgitada, kuidas pädevad asutused peaksid oma järelevalvelistes stressitestides keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriske järjepidevalt arvesse võtma.
6. Ühissuunised on suunatud pädevatele asutustele.
7. Pädevad asutused peaksid kohaldama neid ühissuuniseid keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidele keskenduvate järelevalveliste stressitestide tegemisel kas asjakohase õigusraamistiku osana või erakorralise hindamisena, aga ainult siis, kui see on valdkondlike õigusaktide alusel asjakohane.

8. Kui ei ole teisiti märgitud, on ühissuunistes kasutatud mõistetel sama tähendus kui allpool loetletud valdkondlikes õigusaktides.
9. Lisaks kasutatakse käesolevates ühissuunistes järgmisi mõisteid:
 - i. „pädev asutus“ – üks järgmistest:
 - a) määruse (EL) nr 1093/2010 (millega asutatakse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA)) artikli 4 lõike 2 punktis i märgitud pädevad asutused;
 - b) määruse (EL) nr 1094/2010 (millega asutatakse Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA)) artikli 4 lõike 2 punktis i märgitud pädevad asutused, nimelt kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise direktiivis 2009/138/EÜ määratletud järelevalveasutused;
 - ii. „valdkondlikud õigusaktid“ –
 - (a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL ⁽¹⁾;
 - (b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/138/EÜ ⁽²⁾;
 - (c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 575/2013 ⁽³⁾.

II jaotis. Keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimise hindamismeetodite järjepidevuse, pikaajaliste kaalutluste ja ühiste normidega seotud nõuded

Eesmärgid

10. Valdkondlike õigusaktide kohaselt peaksid pädevad asutused rakendama käesolevaid ühissuuniseid kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega⁴.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj>).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solvensus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj>).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediitiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

⁽⁴⁾ Et suunised on adresseeritud pädevatele asutustele, tuleks proportsionaalsuse kohaldamisel järgida valdkondlikes õigusaktides sätestatud proportsionaalsuse nõudeid.

11. Pädevad asutused peaksid järelevalvelise stressitestimise raamistiku väljatöötamisel võtma arvesse kõiki keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriske ja nende võimalikku arengut ning jälgima nende riskide asjakohasust sellise raamistiku seisukohast, eelkõige muid keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegureid järk-järgult arvesse võttes. Pädevad asutused peaksid keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimisel täpselt määratlema oma eesmärgid, võttes arvesse kahte peamist liiki stressiteste:
- finantssektori ettevõtjate kapitali- ja likviidsuspositsiooni stabiilsuse ning kahjumikatmisvõime testimine kõigi oluliste riskide, sh keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud majandus- ja finantsšokkide korral lühikeses perspektiivis (nt kuni viis aastat);
 - finantssektori ettevõtjate strateegia ja ärimudeli vastupanuvõime testimine eri keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stsenaariumide korral pikas perspektiivis (vähemalt 10 aastat⁵).

Olulisuse hindamine

12. Pädevad asutused peaksid võtma kasutusele riskipõhise lähenemisviisi, alustades olulisuse hindamisest, et teha kindlaks kõige olulisemad ja suuremat mõju avaldavad riskid ning otsustada, millised neist olulistest riskidest peaksid kuuluma stressitestide kohaldamisalasse.
13. Olulisuse hindamisel peaksid pädevad asutused kindlaks tegema, mis keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskid on finantssektori ettevõtjate jaoks kõige olulisemad, võttes arvesse nende ärimudelit, portfelle, geograafilisi riskipositsioone ja valdkondlikke tegevusi lühikeses ja pikas perspektiivis. Pädevad asutused peaksid eri ajavahemike jooksul arvestama mõlemaid järgmisi aspekte:
- varade ja kohustuste riskipositsioon seoses üleminekuriskidega (nt nende CO₂-jalajälje alusel) ja füüsiliste riskidega (nt nende geograafilise asukoha alusel) ning
 - keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegurite võimalik mõju finantsriskide traditsioonilistele kategooriatele, st tururiskile, krediidiriskile, vastaspoole riskile, kindlustusriskile, aga ka operatsiooniriskile, maineriskile ja strateegiariskile peamiste ülekanalite väljaselgitamise kaudu.
14. Pädevad asutused peaksid kaaluma olulisuse hindamisel selgete kvalitatiivsete ja/või kvantitatiivsete kriteeriumide ja/või künniste kasutamist, tuginedes olemasolevatele regulatiivraamistikele, tööstusharu standarditele ja järelevalvekogemusele. Olulisuse hindamine peaks võimaldama teha aja jooksul kohandusi, kui keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskid muutuvad, ilmuvad uued andmed ja finantssektori ettevõtjad täiustavad oma riskituvastusprotsesse.

Keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegurite kohaldamisala järkjärguline laiendamine keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimisel

15. Pädevad asutused peaksid jätkama tööd ja uuringuid, et laiendada keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimist järk-järgult teistele keskkonna-, sotsiaal- ja

⁽⁵⁾ kooskõlas 2015. aasta Pariisi kokkuleppes sätestatud eesmärkidega.

juhtimisteguritele, seades esialgu prioriteediks keskkonnariskid. Esimeses etapis peaksid pädevad asutused keskenduma kliima- ja keskkonnariskidele, käsitledes nii füüsilisi riske (nt äärmuslikud ilmastikunähtused, elurikkuse vähenemine) kui ka üleminekuriske (nt poliitikamuutused, turu ümberhindamine), et eristada peamistele riskipositsioonidele avalduvat mõju, isegi kui see on kaudne.

16. Selle järkjärgulise kasutuselevõtuga peaksid kaasnema pidev metoodika täiustamine, suutlikkuse suurendamine ja sidusrühmade kaasamine, tagamaks, et finantssektori ettevõtjad ja pädevad asutused oleksid keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide hindamise kohaldamisala laiendamiseks piisavalt ette valmistatud.

Keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegurite lõimimine olemasolevatesse stressitestimise raamistikesse

17. Pädevad asutused peaksid püüdma keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegurid täielikult lõimida üldisesse stressitestimise raamistikku.
18. Pädevad asutused peaksid hõlmatud keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide kategooriad vajaduse korral uuesti läbi vaatama ja neid analüüsima, lähtudes ka andmete kättesaadavuse ja mudelite kasutamise arengust aja jooksul.

Finantssektorite vaheline seotus/ülekandumine

19. Kuigi need ühissuunised ei hõlma süsteemiülest finantssektori stressitestimist, peaksid pädevad asutused võimalusel koordineerima tegevust finantssektorite vahel, et tagada järjepidev lähenemisviis keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide hindamisele ning hõlbustada andmete jagamist, kui asjakohane. Panganduse, kindlustuse ja väärtpaberite valdkonna reguleerivad asutused peaksid tegema omavahel koostööd, et aidata tuvastada ja modelleerida teabeedastuskanaleid (nt kindlustuse roll pankade laenu tagatistes), ühtlustada stsenaariumide eeldusi ja vältida regulatiivlünki.
20. Pädevad asutused peaksid võimaluse korral tagama, et keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimisel võetaks arvesse finantssektorite vahelisi seoseid ja ülekanduvaid mõjusid. Nad peaksid kaaluma, kuidas keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskid võivad finantsüsteemi kaudu edasi kanduda, võimendades nõrkusi pangandus-, kindlustus-, varahaldus- jm finantssektorites.

Põhimõtted ja metodoloogilised kaalutlused

21. Põhimõtete ja metoodiliste kaalutluste kindlaksmääramisel peaksid pädevad asutused otsustama stressitesti kõige sobivama ülesehituse ja omaduste üle, lähtudes selle kavandatud eesmärkidest.

Kohaldamisala

22. Pädevad asutused peaksid selgelt määratlema testide katvuse portfelli, sektorite, geograafiliste piirkondade ja tegevuste kaupa, et tagada tasakaalustatud ja pragmaatiline lähenemisviis, mis kajastab olemasolevate metoodikate ja andmete küpsust.
23. Kui tegemist on piiriüleste finantskontsernidega, peaksid pädevad asutused tagama, et hindamine hõlmaks kõiki asjaomaseid üksusi.

24. Tuginedes kavandatud eesmärgile ja ajavahemikule, peaksid pädevad asutused tagama, et tasakaal kvantitatiivse ja kvalitatiivse teabe vahel oleks hindamise jaoks sobiv⁶.

Ajahorisont

25. Ajavahemiku valik tuleks viia kooskõlla hindamise kavandatud eesmärgiga:

- hinnates finantsilist vastupidavust ebasoodsatele, kuid tõenäolistele šokkidele, tuleks kasutada lühiajalist perspektiivi (nt kuni 5 aastat), kooskõlas traditsiooniliste stressitestide tavade ja;
- finantseerimisasutuste ärimudeli ja strateegia vastupidavuse hindamisel tuleks võtta aluseks pikem perspektiiv (vähemalt 10 aastat, kooskõlas tegevuse liigi ja finantseerimisasutuse pikaajaliste kohustustega).

Stsenaariumide väljatöötamine

26. Pädevad asutused peaksid kindlaks määrama ja valima stressitesti stsenaariumid vastavalt testi eesmärkidele. Nad peaksid kaaluma uusimatel teaduslikel teadmistel põhinevate ja laialdaselt tunnustatud rahvusvaheliste või piirkondlike organisatsioonide väljatöötatud stsenaariumide kasutamist.⁷ Samuti võiksid nad võimendada valdkondlikke ja piirkondlikke arengusuundumusi, et tagada finantssektori ettevõtjatele makromajanduslike muutujate asjakohane jaotus, säilitades samas stsenaariumide üldise sisemise järjepidevuse.
27. Võimaluse korral peaksid pädevad asutused kaaluma liitriskide integreerimist, st lisamõju, mis tuleneb mitme šoki samaaegsest või järjestikusest esinemisest (kas keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud või ulatuslikumad makromajanduslikud šokid). Lisaks (ja kui asjakohane) peaksid nad püüdma hinnata järelmõju, st algsete keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisšokkide kaudseid ja võimendatud tagajärgi, kas lisades need otse stsenaariumidesse või täiendava analüüsina.
28. Oluliste keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide lisamisel lühiajalistesse stressitestidesse peaksid pädevad asutused tuginema, kui see on teostatav ja asjakohane, tavapärastes stressitestides kasutatavate stsenaariumide ülesehitusele, seda kohandades, et see kajastaks keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaseid ülekandekanaleid, ning kaasates uued keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud muutujad.
29. Pikemaajaliste keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestide läbiviimisel peaksid pädevad asutused kaaluma mitmeid erinevaid stsenaariume, mis hõlmavad võimalike tulevikustsenaariumide ja raskusastmete laia spektrit (nt ka murdepunkte). Võrdlusstsenaarium võib tugineda finantseerimisasutuse enda keskstsenaariumile, mis võib olla võrdlusaluseks, et testida alternatiivsete, oluliselt erinevate arengusuundumuste mõju strateegiale ja ärimudeli vastupidavusele (nt riskiga korrigeeritud kasumlikkuse hinnangute kaudu).

⁽⁶⁾ Arvestades stsenaariumide kalibreerimise ja modelleerimise jaoks vajalikke eeldusi, kehtib üldiselt põhimõte, et mida pikem on ajahorisont, seda suurem on sõltuvus kvalitatiivsest teabest kvantitatiivse teabe asemel (nt pikaajalises perspektiivis ei saa eeldada kapitali ja maksevõime näitajate täpset ümberarvutamist).

⁽⁷⁾ Nt kliimarisikide jaoks: valitsustevaheline kliimamuutuste eksperdirühm (IPCC), finantssüsteemi keskkonnasäästlikumaks muutmise võrgustik (NGFS), Rahvusvaheline Energiaagentuur (IEA), ÜRO keskkonnaprogramm (UNEP), Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus (EU JRC) või riiklikud valitsusasutused või valitsusvälised organid.

30. Sõltuvalt käsitusviisi keerukusest võivad stsenaariumid esineda lihtsate narratiivide või üksikasjalikumate kvantitatiivsete prognoosidena.
31. Pädevad asutused võivad võrreldavuse tagamiseks kasutada kõigi finantseerimisasutuste jaoks samu stsenaariume või kohandada neid konkreetsete asutuste kategooriatele, võttes arvesse asutuste riskiprofiile ja ärimudeleid.

Ülalt-alla ja alt-üles lähenemisviisid

32. Pädevad asutused peaksid hindama ülalt-alla ja alt-üles lähenemisviisi eeliseid, valides sobivaima meetodi lähtuvalt konkreetsetest eesmärkidest, finantseerimisasutuste valmisolekust viia läbi keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestid ning hindamisega hõlmatud riskide olemusest, võttes arvesse järgmisi kaalutlusi:
- Ülalt-alla lähenemisviis, kus pädevad asutused arvutavad stressitesti stsenaariumide mõju keskselt, tagab finantseerimisasutuste teatava võrreldavuse ja annab pädevatele asutustele suurema kontrolli protsessi ja metoodika üle, vähendades sellega sektori koormust.
 - Alt-üles lähenemisviis, kus finantssektori ettevõtjad arvutavad stressitestide stsenaariumide mõju ise, tagab suurema detailsuse, võimaldades hõlmata idiosünkraatilised elemendid, mis on omased teatavatele portfellidele, vastaspooltele ja riskipositsioonidele. Samuti soodustab see suuremat osalust stressitestimise protsessis ja aitab tõhustada finantssektori ettevõtjate suutlikkuse suurendamist.
33. Alt-üles lähenemisviisi kasutamisel peaksid pädevad asutused kehtestama selged metoodilised raamistikud, et tagada finantseerimisasutuste vaheline ühtsus ja võrdsed tingimused, sh proportsionaalsuse kaalutlused seoses mõju arvutamise keerukuse eeldustega.
34. Võiks kaaluda hübriidset lähenemisviisi, mis kombineeriks mõlema metoodika tugevaid külgi. Pädevad asutused võivad otsustada sobiva lähenemisviisi üle andmete kättesaadavuse ja mudeli omandiõiguse alusel, arvestades, et konkreetsed portfellid või tegevused, nt kindlustusrisk, võivad nõuda üksikasjalikumaid andmeid ja modelleerimist, kui on võimalik ülalt-alla lähenemisviisi korral.

Detailsus

35. Detailsuse taseme üle otsustamisel peaksid pädevad asutused leidma asjakohase tasakaalu lihtsuse ja täpsuse vahel, arvestades andmete kättesaadavust, kvaliteeti ja metoodilist küpsust. Näiteks võib olla vaja üksikasjalikumaid andmeid, et asjakohaselt kajastada üleminekuriski mõju tegevuse või üksuse tasandil või füüsiliste riskide piirkondlikku/kohalikku mõju.
36. Pädevad asutused peaksid arvesse võtma vähemalt järgmisi detailsuse mõõtmeid:
- a. portfelli tasand: eristamine varaklasside alusel (nt ettevõttelaenu, hüpoteeklaenu, riiginõuded, aktsiad ja äriühingute võlakirjad);
 - b. sektori tasand: klassifitseerimine tööstussektori alusel (nt suure CO₂-heitega tööstusharu, energeetika, kinnisvara, põllumajandus); konkreetsete sektorite puhul võib kaaluda suuremat detailsust (nt elektrienergia, läbimurdelise tehnoloogiaga sektor, fossiilkütusel

põhinevad tööstusharud); kinnisvara puhul võib kaaluda ärikinnisvara ja elamukinnisvara riskide eristamist;

- c. geograafiline tasand : piirkonnapõhine eristamine (nt NUTS 3. tasand), et hinnata kokkupuudet asukohapõhiste keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide, eelkõige füüsilistele riskidega;
- d. vastaspoole tasand: detailsus üksikute võlgnike või võlgnikurühmade kaupa, kui kontsentratsiooniriskid on märkimisväärsed;
- e. riskikategooria: füüsiliste riskide (ägedad ja kroonilised kliimaohud), üleminekuriskide (poliitika, tehnoloogia ja turumuutused) ning muude keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimistegurite (nt elurikkuse vähenemine, saaste, sotsiaalsed ja juhtimisriskid) eraldi tuvastamine.

- 37. Pädevad asutused peaksid kindlaks määrama andmete asjakohase detailsuse taseme sõltuvalt vara/portfelli liigist ja hindamise eesmärgist. Näiteks riiginõuete puhul võib piisata riigi tasandist, samas kui laenu- või kindlustusportfellide puhul tuleks füüsilise riski hindamiseks uurida andmeid vähemalt piirkonna tasandil kuni geolokatsiooni andmeteni.
- 38. Kui see on võimalik ja kooskõlas kohaldatavate valdkondlike eeskirjadega, võivad pädevad asutused fondiosaluste puhul kaaluda aluspositsioonide arvessevõtmise meetodit.

Bilansiga seotud eeldused

- 39. Keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimisel peaksid pädevad asutused kasutama esmalt staatilist bilansimeetodit, mida kasutatakse tavapärastes stressitestides. Siiski võivad nad sõltuvalt ajahorisondist arvestada finantssektori ettevõtjate üleminekukava struktuurset mõju, kui see on teostatav ja asjakohane.
- 40. Keskmise ja pikaajalise kestusega testide korral võib suurema realistlikkuse tagamiseks kasutada dünaamilist bilansimeetodit (piirangutega või ilma), keskendudes potentsiaalselt peamistele bilansikirjetele, mis kajastavad portfelli koosseisu muutusi (muutuvad riskipositsioonid, varade ümberjaotamine ja riskimaandusmeetmed vastusena keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud šokkidele).
- 41. Võttes arvesse üleminekukavade, poliitikasuundumuste ja tureaktsioonidega seotud ebakindlust, peaksid pädevad asutused kaaluma finantssektori ettevõtjatelt kavandatud meetmete põhjenduste nõudmist, tagamaks, et bilansi korrigeerimised – näiteks portfelli ümberjaotamine, muutused laenu- või kindlustusandmise põhimõtetes või rahastamisstruktuurides – oleks realistlikud ja kooskõlas nende avalikustatud üleminekustrateegiatega.
- 42. Finantseerimisasutuste tunnustatud juhtimismeetmeid tuleks hinnata nende teostatavuse, ajakohasuse ja võimalike soovimatute tagajärgede alusel, vältides liigset tuginemist optimistlikele eeldustele. Pädevad asutused peaksid tagama, et piirangutega dünaamiline bilansimeetod suurendaks keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste stressitestide realistlikkust ja tulevikku suunatust, hõlmates usaldusväärseid kavasid ja juhtimismeetmeid ning säilitades samal ajal minimaalsed kaitsemeetmed eelduste ülemäärase paindlikkuse vastu ja suurendades stressitestide tulemuste võrreldavust.

Finantseerimisasutuste valim

43. Pädevad asutused peaksid koostama asjakohase valimi finantssektori ettevõtjatest, kes osalevad keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimises ja/või keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide stsenaariumianalüüsis, tagades piisava valdkondliku/turukatkvuse, võttes arvesse kehtestatud eesmärgi ja temaatiliste hindamiste korral testi fookust. Stressitesti ülesehitust tuleks vajaduse korral kohandada, et see kajastaks erinevate finantseerimisasutuste kategooriate eriomadusi.
44. Pädevad asutused peaksid kaaluma ka üksuste konkreetsete alamhulkadele suunatud testide korraldamist, et käsitleda konkreetseid haavatavusi või muutuvaid keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide suundumusi.

Proportsionaalsus

45. Pädevad asutused peaksid kohaldama proportsionaalsuse põhimõtteid, mis võimaldavad meetoodilisi lihtsustusi seoses finantssektori ettevõtjate tegevuse suuruse, olemuse ja keerukuse ning riskide olulisusega. Proportsionaalsuse põhimõtte peaks hõlmama aruandlusnõudeid, stsenaariumide koostamist ja modelleerimise eeldusi, tagades piisava tasakaalu analüütilise usaldusväärsuse ja praktilise teostatavuse vahel.
46. Arvestades keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste stressitestide modelleerimise ning andmete kättesaadavuse varajast etappi, võivad pädevad asutused kaaluda analüüsi ulatuse piiramist, tagades nii pädevatele asutustele kui ka finantssektori ettevõtjatele sobiva kulude ja tulude tasakaalu.

Mudelite piirangud

47. Pädevad asutused peaksid tunnistama, et kõigil mudelitel on olemuslikud piirangud, ja see kehtib eelkõige arenevate keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimismudelite kohta. Alt-üles stressitestide korral tuleks selliste piirangute leevendamiseks ning keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisalaste stressitestide ja vastupidavuse analüüsi usaldusväärsuse ja usutavuse suurendamiseks kasutada tulemuste ristvalideerimiseks ja nende tõenäosuse tagamiseks lisaanalüüse, võrdlusmeetodeid ning tulemuste ristvalideerimist alternatiivsete meetoditega.

Organisatsioonilised ja juhtimismeetmed

Vahendite eraldamine

48. Pädevad asutused peaksid tagama, et protsessi jaoks eraldataks piisavad ja asjakohased materiaalsed ja inimressursid. See hõlmab keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide hindamise, stressitestimise meetodite ja finantsjärelevalvega tegelevate töötajate alalist või sihtotstarbelist kaasamist.
49. Pädevatel asutustel peaks olema andmehaldus- ja -kogumissuutlikkus, mis toetab juurdepääsu kvaliteetsetele keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisandmetele. Samuti peaksid nad arendama ja hooldama IT-taristut, mis võimaldab tõhusat andmete kogumist, sobiva stsenaariumi määramist ja tulemuste analüüsi.

Testimise ajakava

50. Pädevad asutused peaksid kehtestama keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestide ja stsenaariumianalüüside läbiviimiseks asjakohased tähtajad, tasakaalustades täielikkuse ja täpsuse vajadust otsustusprotsessi nõuetega. Finantseerimisasutustele tuleks anda piisavalt aega asjakohase teabe kogumiseks ja hindamiste läbiviimiseks, võimaldades pädevatel asutustel samal ajal teostada põhjalikku läbivaatamist ja tagada aruandluse täpsus.
51. Protsess peaks olema struktureeritud, et hõlbustada tõhusat analüüsi, järelduste järjepidevat edastamist ja lõimimist laiemasse järelevalveraamistikku.

Andmekogumine

52. Ültalt-alla testide korral peaksid pädevad asutused tuginema võimalikult suures ulatuses regulatiivsele aruandlusele ning kasutama vajadusel olemasolevaid avalikustamisraamistikke ja välisressursse. Erakorraline andmekogumine võib olla täiendav teabeallikas. Kogutav teave peaks piirduma analüüsides ja valideerimises kasutatava teabega.
53. Andmelünkade esinemisel peaksid pädevad asutused edendama mõistlike asendusnäitajate, hinnangute ja eksperdihinnangute kasutamist, julgustades samas finantssektori ettevõtjaid parandama aja jooksul asutusesisest andmevõimekust.

Kvaliteedi tagamise protsess

54. Stressitestide tulemuste täpsuse, järjepidevuse ja usaldusväärsuse kontrollimiseks tuleks rakendada ranget kvaliteedi tagamise protsessi. Pädevad asutused peaksid kehtestama hindamismehhanismid (nt võrdlusanalüüsid või vastastikused hindamised), et hinnata andmete kvaliteeti, metoodika usaldusväärsust ja vajaduse korral stsenaariumide piisavust. Kvantitatiivseid tulemusi tuleks vajaduse korral toetada eksperdihinnangutega, et leevendada mudelite piiranguid.

Tõhus dialoog finantseerimisasutustega

55. Pädevad asutused peaksid pidama finantssektori ettevõtjatega kogu stressitestimise protsessi jooksul tulemuslikku ja struktureeritud dialoogi. See hõlmab selgete juhiste andmist eelduste kohta, olulistes etappides osalemise hõlbustamist ja finantseerimisasutustele metoodiliste aspektide selgitamise võimaluse tagamist. Korrapärane suhtlus suurendab testide usaldusväärsust ja finantssektori ettevõtjate suutlikkust võtta keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud kaalutlusi oma riskijuhtimisraamistikes arvesse.

Piiri- ja süsteemiülene koordineerimine

56. Kui asjakohane ja võimalik, peaksid pädevad asutused koordineerima tegevust jurisdiktsioonide vahel, et võimaldada ühtlustatud lähenemisviisi keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimisele piiriülestes finantskontsernides. See hõlmab koostööd teiste järelevalveasutustega, et ühtlustada meetodeid, jagada parimaid tavasid ja vältida regulatiivset killustatust.

57. Kui asjakohane, tuleks jätkata ka süsteemiülest koordineerimist, et keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestid kajastaksid laiemaid finantsstabiilsuse riske ja võimalikku sektorite vahel ülekanduvat mõju.

Lõimimine järelevalveprotsessi

58. Keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisvaldkonna stressitestide tulemused tuleks lõimida võimalikult suures ulatuses laiemasse järelevalveprotsessi. Kuivõrd metoodika ja andmete kättesaadavus arenevad aja jooksul, peaksid pädevad asutused kasutama tulemusi riskide hindamisel, kapitali adekvaatsuse läbivaatamisel ja/või finantseerimisasutustega peetavatel strateegilistel aruteludel.
59. Tulemustest tuleks lähtuda ka järelevalve järelmeetmete ja poliitikasoovituste kavandamisel, kui keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskid ohustavad tõenäoliselt oluliselt finantsstabiilsust.

Teabe avalikustamine

60. Tulemuste avalikustamine peaks olema kooskõlas asjaomase valdkonna eeskirjade ja järelevalvetavaga. Tulemuste avaldamise üle otsustamisel peaksid pädevad asutused kaaluma üksikute või koondtulemuste avaldamise võrdlevaid eeliseid. Avalikustamise taset tuleks kalibreerida metoodika usaldusväärsuse ja andmete kvaliteedi alusel. Pädevad asutused peaksid arvestama, et läbipaistvus suurendab turudistsipliini, sidusrühmade usaldust ja vastutust. Samuti peaksid nad tagama, et teavet tõlgendatakse õigesti ja see ei põhjustaks soovimatuid turumoonutusi. Avalikustamine võib suurened, kui tulemused muutuvad usaldusväärsemaks.

Keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskidega seotud stressitestimise korrapärane läbivaatamine ja areng

61. Võttes arvesse keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisriskide ning stressitestimise meetodite muutuvat olemust, peaksid pädevad asutused oma stressitestimise raamistikud korrapäraselt läbi vaatama ja neid täiustama. Varasematest testidest saadud kogemusi tuleks arvestada hilisemates testides ning ajakohastused peaksid kajastama uusi parimaid tavasid, uusi regulatiivnõudeid ning keskkonna-, sotsiaal- ja juhtimisandmete ning modelleerimistehnikate arengut.

III jaotis. Rakendamine

62. Ühissuuniseid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2027.